28ՆԱԻ ՍԷՆԷ Ն. 4957 1912 ՓԵՏՐՎԱՐ 18/2 ՄԱՐՏ — ՃՈՒՄԱ. ԻՐԹԷՍԻ — 18 ՇՈՒՊԱԹ 1327 — 13 ՐԷՊԻ ԻՒԼԻՎՎԷԼ 1330

ՄԷՋՄՈՒԱԻ ԱԽԲԱՐ

30 ԲԱՐԱ

ԳԻՆԸ 30 ԿՍՊ

DIRECTION DU JOURNAL
MEDJMOUA-I-AHBAR
65 Grand'rue de Péra, Taxim, 65

ԱՊՕՆԷ ԳԻՆԵՐԱԾԱՐԿ

	Սեռելիկի	6 այլոց
Խրանալ իշին	Ղրուշ 60	35
Թաղրա իշին	» 85	45
Մէմալիքի էնեղպիյէ իշին	Ֆրանկ 20	10

ՉԱՐՇԷՆՊԻՒՃ վէ ՃՈՒՄԱ. ԻՐԹԷՍԻ
ԿԻՒՆԼԷՐԻ ՆԷՐ ՕԼՈՒՆՈՒՐ
Իրանաք իշին այրրնա բազարլրգ։
Թաղ իսթիէմեէն մէհեաթիպ իեատէ օղունմազ։

مجموعهٔ اخبار
مك اوغلى تقسيم جاده‌سى نومرو

ԱԶԳԻ ՄԷՔԹՈՒՊ
ԹԵՐԶԵԱՆ ԳԵՐԱՊԱՅԾԱՌԱ
ԵՕՐԹՈՒԼԱՐ ՄԻՒՆԱՒԻՊԷԹԻՃԷ

Գերապայծա՛ռ,

Մեծ-Պահք կիրտիք։ պիր գաչ հաֆթատան Աւագ-Շաբաթ, վէ ագբպինտէ Ս. Զատիկ կէլիեօր։

Պու մուպարէք կիւնլէր, հէր Խրիսթիանը, քէնտի վէզաիֆը ռուհանիյէսինէ, տիսիյէսինէ, հէր վագբթտան զիեատէ սէվգ իթտիկի, վէ ս կիւնլէր իշին տիեանէթէն հազրլանմահա թէշվիզ իյէտիկի կիպի։ Սիզի տէ, հէր վագբթտան զիեատէ տիշիւնտիւրմէլի տիր։ Սիզի քի, պու ճէմաաթա ռուհանի չօպան օլմագ իւզրէ ինթիխապ վէ թայէին օլընտըղընըզ հալատ, թուրթուղընըզ չարբըգ խաթթը հարէքէթլէ, սիրիւնիւգիւ սիզտէն եըլտըրտընըզ, սօղութտընըզ, ուզագլաթաընըզ, հաթթա գօրգարըզ քի, տինինտէն, մէզհէպինտէն, քիլիսէսինտէն տախի սօղումահա մէճպուր իթտինիզ. զիրա տէյի՛լ մի քի իպրէթ պաշտան կէլիր։

Հէր սէնէ Մոխրոց կիւնիւ, քիլիսէլէրիմիզ տինտարան իյէ տօլարքէն, պու սէնէ Մոխրոցտա, քիլիսէլէրիմիզտէ բէք ազ տինտարան կէօրիւլմիւշ տիր։ Ժողովրդապետլէրտէն պունու թահգրգ իտէպիլիրսինիզ։

Մեծ-Պահք քարոզլարընտա չօգլար քիլիսէլէրէ կիթմէքտէ իքէն, չրգան բազար կիւնիւ Ոսկերերան կիպի պիր Ժողովրդապետական քիլիսէտէ, անճագ 5-10 գատրն վէ 5-10 երքէք քարոզ տինլէմէյէ, իպատէթէ կէլմիշլէր տիր։

Էվվէթ, հէր քէսին տինի, մէզհէպի, իմանը, չու եա պու չախս իւզէրինտէ պինա օլընմամալը տըր։ Ֆագաթ Սիզ, ֆիքիրլէրի օ տէրէճէ թահրիք իթտինիզ, օ մէրթէպէ սուբ իպրէթէ վէսիլէ վէրտինիզ քի, պու ճէմաաթըն պաշընտա պուլունմագ իտտաասընը սիւրտիւքճէ, տեանէթէ պէօյիւք զարար կէթիրտինիզ. տահա տա կէթիրէճէքսինիզ։ Շէօյլէ քի, չօգլար, «Էկէր ռուհանի չօպանլար՝ միլլէթի էզմէքտէն, հուգուգընը իպթալ իթմէքտէն, միլթէպերան վէ միլթէհայիզանը թահգիր վէ թէրզիլ իյլէմէքտէն չէքինմէզ վէ հազրէթը Իսա էֆէնտիմիզին խոնարհութիւնընընն, ֆէտաքեարլըղընընն էսէրինի պիլէ կէօսթէրմէք չէօյլէ տուրսուն, իտտալարընը իլէրի կէօթիւրմէք իչին գուվվէյի միսէլլահահա միւրաճաաթտան, վէ քէնտիսինի հագգըլա իսթէմէէնլէրի տինլէմէտիքտէն պաշգա, անլէրի գուվվէյի զապթթա իլէ տէ գօվալամագտան չէքինմէզսէ, արթըգ պիզ, սիւրիւ էֆրատը քէնտի վազիֆէմիզտէ գուսուր իթսէք պիլէ, նէ՞ գապահաթըմըզ օլուր տէօրլար։»

Էվվէ՛թ, գապահաթլարը օլուր, ֆագաթ գապահաթըն միսէպպիպի, մէսելը սիզ օլմուշ օլուրսունըզ։

Եարը, Աւագ Շաբաթ վէ Ս. Զատիկ եօրթուլարը կէլէճէք տիր։ Խրիսթիանլըղընէսեր

գայ և ընտրութիւն չպիտի կարենայ ըլլալ:» Այս խօսքերը բսած ըլլալուն ապացոյց է իր Եպիսկոպոսաց գրած շրջաբերական Թուղթին մէջ բառերը, ինչպէս Սրբհոգոսական հաւաքական Ա. Թուղթին այս խօսքերը (էջ 15). «Քանի՜ երկպառակութիւններ և խռովութիւններ պէտք է նախ հանդարտեցնել՝ ընտրութեան սկզբը յաջողցնելու համար: Նաև անտես ընելով այս պարագայն, պիտի գիտնաք անշուշտ դուք, թէ մեր Եկեղեցւոյ վիճակն ինչպիսի՜ արտաքոյ կարգի ճգնաժամի մէջ կը գտնուէր: Ոգիները գրգռուած էին թշնամի թերթերու ձեռօք և պատամբած իրենց օրինաւոր Հովիւներուն դէմ...: Մէկ կողմանէ կար անկարելիութիւնն, որ յառաջ եկած էր ոգիներու գրգռութենէն, նոր եպիսկոպոսներու ընտրութիւնն ի գլուխ հանելու»: Եւն եւն: Այս Թուղթին մէջ կ'ըսէ. «Վերջապէս կը տեսնենք մեր հասարակութեան մէջ ուղղափառ Ս. Հաւատքը արմատացած և շատ մը թեմերէն գոհունակութեան և շնորհակալութեան նամակներ եկած են իրենց համար Ս. Քահանայապետին կողմանէ ընտրուած Եպիսկոպոսներու աղթիւ»: Այս յայտարարութիւնը հակասական չէ՞ առաջինին և զայն սուտ չի հաներ: Ստոյգ է որ ժողովուրդը ճշմարիտ հաւատացեալ է, և բան մը պիտի ըլլար եթէ Թերզեան պարապ տեղ ժողովրդեան զգացմանց դպչելով և սուտ զրպարտութիւններ ընելով գրգռութեան պատճառ չըլլար:

Արդ այս հակասական յայտարարութեանց մէջ հոգեբանութիւն և նպատակ մը կայ, զոր պէտք է ի վեր հանել, զոր քիչ մը մտածել գիտցող ամէն մարդ դիւրաւ կրնայ հասկնալ: Թերզեան դրամ ձեռք ձգելու և ժողովրդեան հակակշռէն ազատելու համար, Հռոմայ մէջ իր պաշտօնը կ'ուզէր խիստ դժուար երեւցնել. ժողովուրդը գրգռուած հակակրօնական է, բսաւ, որպէս զի այս դժուարութեանց մէջ պաշտօնավարել կարենալու և գլուխ ելլելու համար, մեծ դրամի պէտք ունենալը արդարացնէ, և իրաւ ալ ըրաւ: Իսկ հիմա որ ժողովուրդը իրեն դէմ ելած այս անիրաւութեան և զըրպարտութեանց դէմ արդարապէս զայրացած է. զանոնք շահագործելու համար այս լեզուն կը թափէ: Եւ տեղ մ'ալ կ'ըսէր. «Մեզի դէմ ելած անարգանաց գրուած Նախատական խօսքերու համար շատ մը թեմերէն մեզի ցաւակցութեան նամակներ եկան, որով մեր ամբողջ ժողովուրդը ցաւ կը յայտնէ»: Մինչդեռ բացարձակ սուտ մ'է մէջտեղ նետուած, որպէս զի այլ և այլ տեղեր իրարմէ լուր չունենալով, կարելի է խաբուին և քանի որ ուրիշ տեղերէ այսպէս Թուղթ գրուեր է, մենք ալ գրենք ըսեն, և գրեն: Ու այդ շողոքորթութիւնը և խաբէական ոճը շարունակելով կ'ըսէ. «Այս ամէնք կը քաշենք մեր սուրբ կրօնքի սիրոյն համար, երկրորդ կ'իմանամք որ մեզի այս նախատինքն ընող անձանց շատերը մեզմէ չեն. մնացածներն ալ շատ խաբուած են»: մինչդեռ ինչպէս ամենուն ծանօթ է, ինքն իր ժողովրդեան դէմ կառավարութեան Թագրիր տուաւ, անոնք խռովարար մարդիկ են. կառավարութեան մէջ կառավարութիւն կ'ուզեն հաստատել ըսելով:

Թող ամէն մարդ ինքնին դատէ այս մարդուն հոգեբանութիւնը և նկարագիրը. Հռոմայ առջև ժողովուրդը անկրօն և հակակաթողիկէ երեւցուց, կառավարութեան առջև ապստամբ և խռովարար ամբաստանեց, և հիմա հանդարտութեամբ ժողովուրդը ապուշի տեղ դնելով՝ անոր քթին կը խնդայ, ու այս ամէնը կ'ըլլայ յանուն և ի սէր կրօնի:

Ու Թերզեան կը շարունակէ. «Աստուծոյ սիրեցեալ ժողովուրդ... սիրեցեալ որդեակք, ժամանակէ մը ի վեր ազգային փպրծեցեալ իրաւանց քօղին տակ մեր Սուրբ Եկեղեցւոյ և փոքրիկ հասարակութեան կենսական իրաւանց դէմ մղուած վտանգաւոր պայքարի առթիւ, կարդացէ՛ք, կարդացէ՛ք մտադրութեամբ այդ նամակները»: (Սրբհոգոսական հաւաքական Թուղթերուն կ'ակնարկէ, թէ՛ իւր առջի երկու նամակներուն, թէ՛ Գոյուման՝ համբաւաւոր նամակին): Մեզի համար ո՞րն ալ ըլլայ նոյն է, վասն զի ամէնքն ալ նոյն ոճով և նոյն ոգւով գրըւած են, անոնց մէջ չկայ ո՛չ եկեղեցական ոգի, ո՛չ Աստուծոյ փառքը փրկութեան և հոգւոց փրկութեան նախանձը ունեցող անկեղծ ոգւոյ շունչը. անոնք կրքի, վրէժխնդրութեան, բռնապետութեան, փառասիրութեան, շահասիրութեան հով կը փչեն. անոնց մէջ նախատինքներ, լուտանքներ, զրպարտութիւններ կը տեղան այն ժողովրդեան դէմ, որոնց կարդալու յորդոր կուտայ. անոնք իր հօտին վրայ ի սրտէ գուրգուրացող հովուի խօսքեր և ոգի չեն պարունակեր, զանոնք կարդացողը՝ անոնց անկեղծութեան վրայ տարակուսելու կ'ստիպուի: Եւ ասուցիւ անոնք որ դէպքերուն տեղեակ էին, զարմացան, գայթակղեցան մանաւանդ, թէ այդ՝ սուտերով, զըրպարտութիւններով, խեղաթիւրումներով լեցուն թուղթերը՝ ի՞նչպէս Սրբհոգոսի անունով հրապարակ նետուեցան: Բայց զարմանալու բան չկայ. Թերզեանի համար ամէն միջոց օրինաւոր է իր նպատակին հասնելու համար. արդէն այդ միջոցները չգործածե՞ց մինչև այսօր Կաթողիկոսութեան հասնելու համար:

Մեծ է սակայն Աստուծոյ արդարութիւնը. ու երբ անոր չափը լեցուի, ա՛յն մարդուն ետեւէն յանկարծ չկարծած ժամուն կը հասնի, կը շանթահարէ, կը պատժէ, նոյն իսկ ան որ սրով կը մեռանիլ. «զի սրով մեռանիցի ով՛ նովին և տանջեսցի» բսուած է Ս. Գրքին մէջ տեղ մը: Ահաւոր դաս մ'է այս՝ ամէն մարդու՝ Աստուծմէ վախնալու, ու հասարակութեան դէմ մեղանչելէ զգուշանալու: Թերզեան՝ ժողովուրդը բանի տեղ չը դնելով, անոր անունը շահագործել ուզեց. աղքատին և որբին իրաւունքը իր քմահաճոյից գործածեց. Աստուծոյ ժողովուրդը իբրև ապրանք գործածել ուզեց, և Աստուած՝ թոյլ տուաւ որ յաջողիլ կարծու. Թողուց որ բարձրանայ, որպէս զի կոծքը շուտով երեւան գայ եւ ժողովուրդով զինքը պատժեց: Մենք Թերզեանի ներքին կեանքին ի մօտոյ տեղեակ ըլլալով՝ այս ճշմարտութեան ու Աստուծոյ արդարութեան այնքան համոզուած ենք որ իրաւամբ կը վախնանք որ մի գուցէ Աստուած պատժելու համար, թոյլ տայ որ ոմանք անոր խօսքերէն, առանց մտածելու և լուրջ կերպով խորհելու, համոզուելով անոր մեղսակցին, ու պատիժնին գտնեն: Ցեսէք անոր գործերը. Պատրիարքարանը իմ անձնական բնակարանս է բսելով թոյլ չտուաւ Ազգային ժողովին հոն գումարուելու, ուր կը գումարուէին Ազարեանի օրէն մինչև այսօր, ու ելաւ քանի մը միամիտ մարդիկներ հոն աղօթքը ժողվեց, անոնց հետ ժողովք ըրաւ. և իբրև հովիւ քաջ, իբրև հոգեւոր պետ ի՞նչ խորհուրդ տուաւ, կարծէք... Ասիկա կրօնքի խնդիր է, բոլոր ամբաստանները իմ հետս են, բայց չեն համարձակիր մէջտեղ ելլելու. ուստի դուք իբրև քաջ և կորիճ զինուորներ, գացէ՛ք ժողովրդեան մէջ մտէ՛ք, երկպառակութիւն ձգեցէ՛ք, և եթէ հարկ ըլլայ զարկէ՛ք զարնուեցէ՛ք և մի՛ թողուք որ ինծի դէմ խօսին ու գործեն... և այս թելադրութիւնները կ'ըլլան միամիտ ժողովրդեան՝ որոնք կարելի է շուտով կը համոզուին. ու եթէ Աստուած չընէ փորձանքի մը հանդիպին, Թերզեան անտարբեր կերպով պիտի խնդայ անոնց վրայ. ու մի քանի միամիտ Մուսեցիներու ալ ըսաւ. դուք բարի հաւատացեալ մարդիկներ էք, եթէ դուք ձեր Եպիսկոպոսը չէք ուզեր, ես ձեզի մտիկ կ'ընեմ ու ձեր ուզած Մխիթարեան վարդապետը ձեզի Եպիսկոպոս կ'ընեմ: Ես կ'ուզեմ գաւառները բարեկարգել, այնտեղի ժողովուրդը զարգացնել ու Պոլսեցիները չեն թողուր, և ուրիշներու ըսաւ տեսէք, Ս. Յակոբայ աղաները այնտեղի եկամուտները քմածին կը գործածեն, աղքատներու չեն նայիր, ես կ'ուզեմ այդ հաստատութիւնը անոնց ձեռքէն ազատել. անոր համար ինծի դէմ կը խօսին, ուստի դուք զիս պաշտպանեցէք: Ու կարգ մը այսպիսի խոստումներով ու զրպարտութիւններով բարեմիտները շահիլ ուզեց: Վասն զի այս խօսքերն են որ զինքը պաշտպանելու ելլող անձանց բերանը կը շրջի. Բայց Աստուծոյ արդարութիւնը չպիտի թողու որ այն կեղծ ճամբան ալ յաջողի:

Ու Թերզեան իւր կոնդակը կը շարունակէ ու նոյն Այէլուիաները կը կարդայ և այն խոստումները կ'ընէ ու կը վերջացնէ այս խրատականով. «Ուստի սիրելի որդեակք, մեզմէ անկարելի բաներ մի՛ պահանջէք. մենք չենք կրնար վտանգի մէ՛ջ դնել ձեր և մեր հոգւոյ փրկութիւնը, ձեզի համար կեանքերնիս և արիւննիս տալու պատրաստ ենք, բայց եկեղեցական օրինաց դէմ չենք կրնար գործել բնաւ, սկզբունքներէ չենք կրնար շեղիլ»: Բայց իրմէ եկեղեցական օրինաց դէմ բան պահանջող չկայ. իրեն կ'ըսուի հրաժարէ՛, միթէ հրաժարելով եկեղեցական օրինաց դէմ կը մեղանչէ. միթէ իրեն հրաժարելովը եկեղեցական օրէնքները կը դադրին: Միթէ չկայ ուրիշ մը որ կարենայ իրեն չափ եկեղեցական օրէնքները պահել: Բայց ամէն մարդ համոզուելու համար թող իրեն բսէ. մենք ո՛չ քու կեանքդ կ'ուզենք, ո՛չ քու արիւնդ. ու ազգին անունով ժողուած դրամները ի՞նչ ըրիր, ո՞ւր են: «Ատանայի համար Եւրոպայէն 60.000 ոսկի հաւաքեր եմ.» քու բերնովդ ըսեր ես. Ատանայի աղէտէն վերջը որբերու և այրիներու և թշուառներու համար այնքան դրամ ձեռքդ հասաւ. Պոլիս գալէդ վերջ 2000 ոսկի չափ ժողուեցիր, և այս անգամ ալ Եւրոպա պտըտեցար, հարկաւ դրամ հաւաքեցիր, անո՞նց համար գոնէ թուղթի վրայ հաշիւ մը տո՛ւր. Թէ ի՞նչ ըրիր: Նայինք ի՞նչ պատասխան կուտայ, գոնէ աս ալ Եկեղեցւոյ օրինաց հակառակ չէ՞...: Մենք սպասող ենք որ լռութիւն պիտի պահէ, և ամենախոր լռութիւն...

Ու ասոր համար կ'ըսենք որ Թերզեանի կեանքը գաղտնիք մ'է, գաղտնիք մը որ պէտք է երեւան գայ: Պէտք չէ այնչափ բարեմիտ ըլլալ. անոր խօսքերուն շուտով հաւատք ընծայել. ու պարապ տեղը եղբայր եղբօր դէմ կանգնիլ. ասիկա ծանր խնդիր մ'է, զոր պէտք է լուրջ կերպով խորհիլ՝ Աստուծոյ առջև ծանր պատասխանատուութիւն չունենալու համար. Հայ Կաթողիկէ հասարակութիւնը իր հաւատքին և կրօնքին վրայ հաստատուն է. մեղք է պարապ տեղ կրօնքը մէջտեղ նետելով երկպառակութիւն և խռովութիւն յարուցանել. ասիկա թէ կրօնքին արատ ու նախատինք է և թէ մեր ապագային փճացում, որուն համար կարելի է ապագային լանք ու զղջանք. բայց օգուտ չպիտի ունենայ... փոխանակ մէկ անձի համար հասարակութիւնը իրար անցնելու, միթէ լաւագոյն չէ՞ որ մէկ անձ. ան ալ ոչ եթէ զոհուի, այլ հրաժարի քաշուի, և խռովութիւնը վերջանայ և խաղաղութիւնը վերահաստատուի: Ամէն մարդ ասոր պարտական է, վասն զի ամէն անհատ ազգին պարտական է և ոչ մէկ անհատին, վասն զի ազգը նախապատիւ է մէկ անհատէն...: ՍԻՍԱԿ

ՔՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ ՊԱՆԳԱՍԸ

1886 վէ 1903 թարիխլի վէ 100 ալ 3 ֆայիզլի Մըսըր էմլաք պանգասը թահվիլաթը, 1 Մարտ 1912 թարիխինտէ իճրա խըլընաճագ քէշիտէտէ պաշտան պաշ թէէյութ օլընմագ թէհլիքէսինէ գարշը. Գալաթաատա Գրէտի Լիօնէ պանգասըյլա Սթամպօլ վէ Պէյօղլը շիւպէլէրինտէ ճիւզի պիր իւճրէթ մուգապիլինտէ սիկուրթա խապուլ էտիլմէքտէ տիր:

ՍԸՐԱ ՃԻՄՏԻ ՊԻՋԷ ԿԷԼՏԻ

Կէչէնտէ, միւթէպէրանըմըզտան պիր զաթ, աուլէ նազըրը Մէհմէտ վէ մեզահիպ միւտիրի Պէհա պէյլէր իլէ, մէսէլէյի միլլէթմիզ իւզէրինէ կէօրիւշիւրքէն, Աուլէ նեզարէթինէ շիմտիյէ իւչ մաւհիմ մէսէլէնին տէրտէսթը թէսվիյէ օլունուը, պիրի Բանկալթի գապրիսթանը, տիկէրի պիզիմ մէսէլէ, վէ իւչիւնճիւսիւ Խաթամպաշընըն իսթիֆասը քեյֆիյէթի իտուկի պէեան իտիլմիշ իտի: Օնտան պէրի գապրիսթան մէսէլէսի վէ Խաթամպաշընըն իսթիֆասը մառտէսի թէսվիյէ օլընտը: Թապիի սըրա, շիմտի պիզիմ մէսէլէյէ կէլմիշ տիր:

Պու մէսէլէ էրմէնի-գաթօլիք մէսէլէսի օլմագտան զիեատէ, տէվլէթը Ալիյէ մէսէլէսի տիր: Էրմէնի-գաթօլիք ճէմաաթը, պու տավանըն նէվիմա վէքէալէթինի իճրա իթմէքտէ տիր: Զաթէն պու տավա, նէնի տէյիլ, բէք էսկի օլուպ, կէրէք հիւքիւմէթը Սէնիյէնին, կէրէք ճէմաաթըմըզըն պաշընա գագըլա պիր պէլիյէ, պիր զայլէ օլմագ իւզրէ, Թերզեան էֆ. թարաֆընտան միւքէրրէրէն իգա իտիլմիշ տիր: Հիւքիւմէթ, հաթթա պու կիւն մագամը Սատարէթտէ պուլընան Սաիտ բաշա, պու տավայը, Րէվէրսուրաւս նամը ալթընտա, սէնէլէրճէ էվվէլ թէտգիգ իթմիշ, էթրաֆըլա անլամըշ, հաթթա օ վագըթ պունա գաթի պիր նէթիճէ վէրիլմիշ օլտըղը զանն օլունուրքէն, պու կիւն, Թերզեան էֆ. թարաֆընտան պաշգա պիր շէքլտէ թէքրար մէյտանա կէթիրիլմիշ տիր: Պապը Ալիյէ Թագտիմ օլնան արիզէլէրտէ վէ Թագրիրլէրտէ կէօսթէրիլտիկի վէճհիլէ, պու մէսէլէտէ, հուգուգ վէ հայսիյէթը տէվլէթ բայիմալ օլուեօր, գավանինի վէ շէրաիթը տէվլէթ խիլաֆընտա օլարագ, մէրխասալար Թայինին օլընմագ վէ եարըն Կ-Բաթրիգլիկէ պունլարտան պիրինին ինթիխապ վէ թայինիյլէ, հիւքիւմէթին գատր ու հայսիյէթինէ խալէլ կէթիրիլմէք իսթէնիեօր: Թերզեանըն թէէսսիս վէ գապուլինէ ուղրաշըղը ուսուլ վէ գայտէնին հիւքմ ու թէէսսիրի, կէրէք շիմտի վէ կէրէք իլէրիսի իչին հիսս օլընմամագ գապիլ տէյիլ տիր, վէ իշթէ պուրասը հիսս օլընարագ, վագթիյլէ պու մէսէլէ, տէվլէթ վէ միլլէթ լէհինտէ հալլ վէ ֆասլ օլընմըշ տըր: Ալի, Ֆուատ, Մահմուտ Նէտիմ, Մէհէմմէտ Րիւշտի, Սէրվէր, Սաֆվէթ վէ Խայրէտտին բաշալար, հաթթա օ թարիխտէ, պիլ ֆիիլ Սատարէթ վէ Աուլէ նէզարէթինտէ պուլունմըշ օլան պու կիւնքի Սատր բաշա զէվաթընտաքի Օսմանլը բոլիթիգայը էսասի, զէմանէմիզտէ թէպտիլ օլունամազ: Խուսուսիյլէ պու կիւն, Մէշրութիյէթ, Գանունը Էսասի Օսմանի՝ Օսմանլը ճէմաաթլարընըն հուգուգ վէ իմթիեազըը սարիհաընա, պիր գաթ տահա քեաֆիլ վէ համի տիր:

Պու կիւնքի հիւքիւմէթ տէ բէք էյի պիլիր վէ անլամըշ տըր քի, մէյտանտա Գաթօլիք քիլիսէսինէ, մէզհէպինէ, Բաբա հազրէթլէրինէ գարշը ճէմաաթթա պիր կէօնա սուի նիյէթ, թէշէպպիւսաթ եօգ տըր. օլմասա տէպէպ տէ եօգ տըր: Պիւթիւն մէսէլէ, Թերզեան էֆ.նին, սըրֆ մէնֆաաթը շախսիյէսի լէհինտէ վէ գավանինը տէվլէթ վէ իմթիեազաթը միլլէթ ալէյհինտէ իտարէի ումուր իթմէք իսթէմէսինտէն պաշգա պիր շէյ տէյիլ տիր: Պիւթիւն Էվրոբատա, ումում Գաթօլիք ալէմինտէ, Գաթօլիքլէրին իտարէի ճիսմանիէ վէ ումուրը տախիլիյէսինտէ գապիլ օլամաեան պիր Թագըմ մուամէլաթ, Ֆարգտա, Թիւրքիատա տախի ճարի վէ գապիլ օլամազ: Հիւքիւմէթը Սէնիէ քէնտի շան ու շէրէֆինի վէ հուգուգընը, էն մուազզամ տէվլէթլէրէ գարշը միւտաֆաա իթտիկի հալտէ, պիր Թերզեանըն քեյֆի իչին, ֆէտա իտէմէզ. վէ միլլէթը Օսմանիէնին պիր գըսմընը թէշքիլ իտէն

թէքմիլ պիր ճէմաաթը՝ Թերզեանա գուրպանչիյլէեէվկ։

Միւթէհայիզանը՝ վէ միւթէպերանը ճէմաաթը բէյլերի անլաշըլմագ լազըմ իսկ, անլաշըլոը, վէ Պապը Ալիյէ պիլտիրիլտի։ Թերզեան էֆ. իլէ իթիլաֆ գապիլ օլմասըղը՝ պա թագրիր իշար օլունը։ Թերզեան էֆ.յի, Մանուկ Օնպաշը լարը 5-10 թարաֆկիբինտէն պաշգա իլթիզամ իտէն չըգմասը։ Գունտան սոնրա տանա նէ՞ պէքլէմէլի, նի՞չին պու ճէմաաթը, խուսուսա եազըն օլան ազիզ կիւնլէրտէ, Թերզեան սէպէպիյլէ մահզուն վէ միւքէտէր պրագմալը։

Պիզ, հիւքիւմէթին ատալէթինէ, թէպաալէրվէրիլիկինէ, հուգուգըմըզը քի,— քէնտիսինին տէ հուգուգը տըր, — Թերզեանա գարշը միւասաֆաա իտէճէկինէ չիւպէհ իթմէյիզ, վէ պունու պիհագ հիւքիւմէթտէն բէճա իտէրիզ։ Շիմտիյէ գատար, տավամըզը, իսթիլաֆը նէ՞տէն իպարէթ օլաբիլիր, հիւքիւմէթ բէք էյի անլամըշ տըր։ Իմտի, Մէճլիսը խասը վիւքէլատան, իշպու տախիլի վէ մուհիմմ մէսէլէյի նազարը տիգգաթա ալարագ, պիր ան էվվէլ գաթի պիր նէթիճէ վէրիլմէսինի պէքլէրիզ։

ՔԷՆՏԻ ԿԷԼԷՆ

Պու կիւնլէրտէ պազը բուհանիլէրիմիզէ վէ պազը զէվաթա ֆրանսըզճա պիր թահրիրաթ՝ կէօնտէրիլմիշ տիր։ Իշպու թահրիրաթը զիյրինտէ «Բէր Լօպրի» իմզասը կէօրիւլմիւշ տիւր. պու իսմտէն անլաշըլըոը վէճհէլ, սահիպը իմզա՝ Լաթէն բուհանիլէրինատէն օլուպ, ճէմաաթըմըզ իսթիլաֆինը թէսվիյէսի իշին միեանճըլզա, թէվասսիւթէ գալգըշմըշ տըր։

Իշպու վազիֆէյէ քէնտիսինի քի՞մ թայերին իթարկի, պու սէլահիյէթի նէ՞բէտէն ալտըղը մալիւմ օլմասըղընտան, քէնտիսինէ, եա «Բէնտի կէլէն» տէմէյէ, եախօտ Թերզեանը թէշվիգիյլէ մէյտանա աթըլտըղընը տէրսիեան իթմէյէ մէճպուրըզ։ Բուհանիլէրիմիզէ կէօնտէրիլէն թահրիրաթտա, գրասա սէօյլէմէք իշին. «Նի՞չին աշըգտան աշըզա Թերզեան թարաֆկիբի օլմաերպ, կէվզէք տավրանընեօրսընըզ» տէնիլիեօր վէ անլէր մուամէզէ իտիլիեօր։ Բուհանիլէրիմիզ էլպէթթէ, հագգլարընտա գուլլանըլմըշ օլան չիրքին թապրիլէրի վէ իսնատաթը պէտահանէյի բէտատիճէլէր տիր։ Միւթէպերանը ավատա կէօնտէրիլմիշ օլան թահրիրաթտա իսկ, իսթիլաֆը մալիւմտէն պահալա, ճէմաաթա, Թերզեան էֆ. իլէ պարըշմասը պէեան վէ իսմէնիիրսէ քէնտիսի տէ արաեա կիրմէյի թէքլիֆ իտիեօր։

Պու մուհարբէրաթը թէքմիլինէ վէ թէֆէրրուաթընա լազըմ կէլէն ճէվապը վէրմէյի, իլերիյէ թաալիգ իտէրէք, պիզճէ, Բէր Լօպրի՝ին պու թէվասսիւթիւ, վէլէվ «Բէնտի կէլէն» օլուն օլմասը, գաթիէն էհէմմիյէթսիզ տիր։ Բէր Լօպրի տէյիլ, հէր քիմին թարաֆընտան պէօյլէ պիր թէվասսիւթ թէքլիֆի վագը օլա, հագգըմըզտա ազ եախօտ չօգ խայրխանանէ տախի պուլունա, շուրասը մալիւմ օլմագ կէրէք տիր քի, Թերզեան էֆ.՝նին Կ-Բաթրիգլիքտէ իպգասըլա, հէչ պիր թէվասսիւթ թէքլիֆի, հէչ պիր եօլտա մուխապէրէ վէ միւզաքէրէ չայեանը գապուլ տէյիլ տիր։ Թերզեան էֆ., Միլլի նիզամնամէյի, ինթիխապա թէշքիլ օլընան Միլլէթ մէճլիսինի գապուլ իտէրիմ» տէսէ տէ, գապիլ տէյիլ տիր. չիւնքի քէնտիսինէ ճէմաաթը՝ իթիմատը, թէվէճճիհիւ գալմամըշ տըր. վէ քէնտիսի պիր Կ-Բաթրիգ օլարագ, Միլլէթ մէճլիսի վէ ազայը միւհթէրէմէսի իլէ ումումի էֆրատը ճէմաաթ ալէհինտէ գուլլանտըղը թապիրաթը թահգիրիյէ. —պու թահգիրաթա հէտէֆ օլանլարը գալալէրինէ խանչէր կիպի սարլանմըշ վէ անլէրի եարալամըշ օլտըղընտան,—միւսիլէյին, պունտան պէօյլէ բէտերը բուհանի սրֆաթըյլա թանըմագ գապիլ տէյիլ տիր։

ՄՈՒՀԱՐԷՊԷ

Թիւրքիա իլէ Իթալիա արասընտա ճիտտէն թէվասսիւթ ֆիքրի վա՞ր մը տըր։ Շիւպհէլի տիր։ Վագտա Մաթէն զազէթատ պունու եազմըշ վէ թէլէկրաֆ չիրքէթլերի տէ պիզէ թէպլիղ իթմիշլէր տիր, լաքին ատանա Հավաս՝ մէզքիր հավատիսի թաստիգ իթմէմիշ տիր։ Ատանա Օթօման տախի պու պապտէ աթիտէքի մալիւմաթը թէպլիղ իյէմիշ տիր.

Բարիզ, 27 փեատր.— Թարապլուստաքի ասաքիրինի կէրի չէքմէյէ մէճպուր իթմէք վէ մուխասէմաթա խիթամ վէրմէք իւզրէ, Պապը Ալի նէզտինտէ թէշէպպիւսաթը միւէսսիրէ իճրասընա տարր Ռուսիա խարիճիէ նազիրը Մ. Սասսոնովը՝ վագը օլան թէշէպպիւսիւնէ՝ Իթիլաֆը միւսէլլէսի թէշքիլ իտէն տէվլէթլերին մուվաֆագաթ իթտիքլերի հագգընտա Մաթէն զազէթասընը՝ նէշրիեաթը պանա օ գատար հագգգէթէ զայրը մուվաֆգ կէօրիւնտիւ քի. թանգգաթը լազըմէտ պուլունմազտան էվվէլ, պու խապէրի սիզէ թէլէկրաֆլա պիլտիրմէքտէն կէրի տուրտըմ։

Էն սէլահիյէթտար մէհաֆիլտէ, մէզքիր զազէթատաքի մալիւմաթը պէօյիւք գըսմը տօղրու օլմատըղը պէեան իտիլիեօր։ Վագտա Ռուսիա, մուհարէպէյէ խիթամ վէրմէք իչին, տիւէլը մուազզամանը, կէրէք Բօմատա, կէրէք Տէրիսատէթտէ միւշթէրէք պիր թէշէպպիւստէ պուլունմասը իչին միւխթէլիֆ գապինէլէրէ միւքէրրէրէն թէպլիղաթ իճրա իթմիշ տիր. լաքին հիչ պիր վագթ «Մաթէն»ին կէօսթէրտիկի մահիյէթտէ թէպլիղաթ իճրա իթմէմիշ տիր։ Տիկէր թարաֆտան չիմտիյէ գատար նէ՛ Ինկիլ Թերրա, նէ՛ Ֆրանսա՝ Ռուսիանը թէքլիֆինէ մուվաֆագաթ իթմէմիշլէր տիր։

Պու ագշամ ատանա Հավաս թարաֆընտան նէշր օլընան պիր նօթատա, «Մաթէն»ին մալիւմաթը թէզգիպ օլունարագ, տէնիլիեօր քի, «Անճագ Ֆրանսա, ազտը սուլհ իչին պիր թէվասսիւթ զէմինի պուլմագ իւզրէ իճրա օլընանճագ հարաքեաթը միւշթէրէքլէյէ իշթիրաք իթմէկէ հազըր տըր։»

Նիմ բէսմի պիր մահիյէթի հալիզ օլան պու պէեանաթ, ախիրքէն, Ինկիլթերրա Մէճլիսի մէպուսանընտա Սըր Էվարտ Կրեյ թարաֆընտան սէօյլէնէն սէօզլէրին հէման այնը տըր։»

*** Տիկէր թարաֆտան նիմ բէսմի օլան թրիպունա նամ իթալիան զազէթասը՝ թէվասսիւթ խուսուսընտա տէվլէթլեր պէյնինտէ պիր իթթիֆագ մէվճուտ օլատուզունա տարր աթիտէքի ֆրգրայը նէշր իթմիշ տիր.

Բօմա, 28 փետր.— Թրիպունա զազէթասը պէր վէճհը աթի եազըեօր. «Մալիւմաթը մէվսուգիմիզէ նազարէն, թարապլուստա վէ Պենկազիտ իթալիանը հագգը հիւքմրանիսի էսասը իւզրինէ միւէսէս օլարագ, իթալիա իլէ Թիւրքիա պէյնինտէքի մուխասէմաթա խիթամ վէրարիմէք իւզրէ, թէշէպպիւսաթ իճրասը իչին, Ռուսիա հիւքիւմէթի թարաֆընտան վագը օլան թէքլիֆ իւզրինէ, մուազամ տէվլէթլեր արասընտա թէաթիի էֆքեար օլընմագտա տըր։ Պու տէվլէթլերին ճիւմլէսի տէ, պիլա իսթիսնա, մէզքիր նէթիճէ իչին չալըշմագ արզուսընտա պուլունուեօրլար։

*** Օսմանլը ատանը թարաֆընտան պու մէսէլէ հագգընտա աթիտէքի թէլէկրաֆլար թէպլիղ օլընմըշ տըր.

Բարիզ, 28 փետր.— Թան զազէթասընին պէեանընա կէօրէ, ատանա Հավասընն նօթասը՝ «տէվլէթլերին միւատախէլէսի միւշթէրէք օրճաղը եախօտ հիչ օլմաեաճաղը» ժանէասընտա տըր։ Ֆրանսա, Իսլամ թէպաայա մալիք պիր տէվլէթ օլտուզունտան, ալէխուսուս Աֆրիգայը Շըմալիտէ զահիր օլան

վաղընտա, նիզամ ու ասաքիյին մուհաֆազասը իչին իճապ իտէն թէտապիրի իթթիխազ իթմիչ օլտըղընը պիլտիրմիչ տիր։ Հանիա Իսլամլարը տուքքեանլարընը եէնիտէն աչտըլար։ Րէթիմնօտա աաքիչ պէրքեմալ տըր։ Րուսիա գօնսօլաթօխանէսինէ ըլթիճա իթմիչ օլան պիր խայլի Իսլամ ֆամիլեալար հալէա օրատա տըրլար։ Կէչէն կիւն ժանտարմա էֆրատը իլէ մուգու պուլյան միւսատէմէտէ գաթլ օլընան Իսլամլարտան պաչգա տիկեր իւչ քիշի եարալանմըշ տըր։

ԹԷՎԱՍՍԻՒԹ ԻՍԹԷՄԷԵՕՐԸՁ

Պէյրութ պոմպարտըմանը ազըպինտէ մէյտանտա չըգան Թէվասսութ սէօզլէրինտէն պահսլա, «Թանին», տունքի նիւսխէսինտէ տէրճ իթտիկի պիր մէգալէսինէ աթիտէքի սէօզլէր իլէ խիթամ վէրմիշ տիր.

«Տէվլէթլէր, պիզէ կէլիպ տէ, արթըգ Իթալիա իլէ մուհարէպէյէ նիհայէթ վէրինի՞զ մի տէնէճէքլէր. տէվլէթլէրին, պէօյլէ պիր թավըր միւտախէլէքեարանէ իլէ «աթէչ քէս» գօմանտասը վէրմէլէրի՝ հուգուգը տուէլէ գաթիէն մուղայիր օլտըղընտան, պիզ պէօյլէ պիր Թէվասսութու գապուլ իտէմէյիզ։

«O հալտէ տէվլէթլէրին Թէվասսութու միւչթէրէքլէրին մահիյէթի նէ՞տէն իպարէթ օլաճագ. պիզէ կէլիպ տէ, «Մուհարէպէ, կէրէք սիզին իչին, կէրէք պիւթիւն Եվրոպա իչին պիր Թէհլիքէ Թէշքիլ իտէպիլիր. ազտը սուլհ իթմէք իսթէ՞րմիսինիզ» Թարզընտա պիր սուալ սօրաճագլարսա, վէրէճէկիմիզ ճէվապ սատէ տիր. պիզ՝ վաթանըմըզըն պիր բարչասընը մուհաֆազա իչին հարպ իտիեօրըզ. պիզ՝ միւտաֆաայը մէչրուա վազիյէթինտէյիզ. հարպ պիր Թէհլիքէ իսէ, պունըն մէսուլիյէթի Իթալիանլարա այիտ տիր։ Իթալիանլար մէմլէքէթիմիզտէ պուլընտըգճա, պիզ միւսալէհա իտէմէյիզ։

«Տէմէք իսթէրիզ քի, Պապը Ալի նէզտինտէ Թէչէպպիւսաթը սիեասիյէտէ պուլունմագտան հիչ պիր նէթիճէյի ամէլէ, հիչ պիր ֆայտէ իսթիհսալի գապիլ տէյիլ տիր։ Սուլհըն անահթարը Րոմա տըր։ Մուհարէպէնին տէվամընտան՝ Եվրոպա տէվլէթլէրինին մէնաֆիի Թիւճճարիյէսինէ զարար կէլիեօրսա, Իթալիայը սըգըշտըրսընլար։ Եա մուհարէպէյէ նիհայէթ վէրսինլէր, եախօտ Շարգտաքի մուամէլաթը Թիւճճարիէյի սէքթէտար իթմէնէճէկինէ տաիր քէնտիսինտէն պիր Թէահիւտը գաթի ալսընլար։ Պիզ, հէր իհթիմալէ հազըրըզ։ Տահա մուհարէպէնին իլք կիւնլէրինտէ նիհայէթը եազտըգ։ Նէ՛ լիմանլարըմըզըն Թօպա Թութուլմասընտան, նէ՛ տաալարըմըզըն իշղալ իտիլմէսինտէն, հիչ պիր չէյտէն էնտիշէ վէ բէրվամըզ օլմատըղընը՝ գաթէթ սէրին գանլըլըգլա մուհաքեմէ իթտիք, տինլէտիք, վէ գաթի գարարըմըզը, իլանիհայէ մուհարէպէ գարարընը վէրտիք։

«Պէչ այտան պէրի պու հիսապըմըզը տէյիշտիրէճէք հիչ պիր հատիսէ զուհուր իթմէմիշ տիր։ Պիլաքիս պիւթիւն վուգուաթ՝ պիզիմ տօղրու տուշիւնտիւյիւմիւզիւ, Թախմինլէրիմիզին Թէմամիյլէ տօղրու օլտուղունը իսպաթ իթմիշ տիր։ Թիւրքիա, սուլհ յագըրտըր իչին, իլք չարթ օլմագ իւզրէ, Իթալիանլարըն մէմլէքէթիմիզտէն տէֆ օլուպ կիթմէլէրինի Թալէպ իլէր։»

ՍՈՆ ԽԱՊԷՐԼԷՐ

Օսմանլը աժանսը՝ Մէհիպատ մուխպիրինտէն տուն կէճէ աթիտէքի Թէլէկրաֆը ալմըշ տըր. «Ասքէրլէրիմիզ Հօմս եագընընտա Հազզապտա 14,000 Իթալիան Թարաֆընտան իւչ եանտան հիւճումա ուղրամըշ տըր։ Մուհարէպէ 24 սաաթ տէվամ իթմիշ, սաղ գօլըմըզ մէվգիլէրինի Թէրքէ մէճպուր օլմըշ, լաքին սաղ գօլ՝ տուշմէնի մուհասէրէ իթմէքլէ, իհթիեաթ էֆրատըմըզ՝ անլէրին խաթթը մուգավէմէթինի քեսմիշլէր տիր։ Իթալիանլար մէյտանը հարպտա պինլէրճէ մագթուլ պըրագարագ ֆիրար իթմիշլէր տիր։ Խայլը մէճրուհլարը տա վար տըր։ Բէզ չօգ էսիր Թութտըգ։ Պիզիմ Թէլէֆաթըմըզ, պիրի զապիթ օլարագ, 80 մագթուլ տըր։

*** Բարիզ, 1 մարտ.— Բըթի Բարիզիէն ղազէթասը՝ մուազզամ տէվլէթլէրին Րոմա վէ Սթամպոլ հիւքիւմէթլէրի նէզտինտէ միւրաճաաթ մէսէլէսինտէ իթթիֆագ իթտիքլէրինի եազըեօր։ Պէչ տէվլէթ, հէր իքի մուհարիպ հիւքիւմէթէ տէ, նէ կիպի չարթլար Թահթընտա ազտը սուլհ իտէպիլէճէքլէրինի սիւալ իտէճէքլէր տիր։

«Էգօ տը Բարիզ»ին Պէրլինտէն ալտըղը խապէրէ կէօրէ, պիւթիւն Ալման ղազէթալարընըն ֆիքրի՝ Թէվասսութտէն հիչ պիր սէմէրէ էլտէ իտիլէմէյէճէկի Թարզընտա տըր։

Ղազէթալարըն պիր չօղը՝ Ալմանիանըն Թիւրքիայը կիւճէնտիրէճէք պիր հարէքէթտէ պուլունմամագ իչին բէք չօգ տիւչիւնմէսի լազըմ կէլէճէկինի սէօյլէեօրլար։

*** Սէլանիքտէ չըգան «Ճէնտէքան»ըն տուն ազչամ ալտըան նիւսխէսինտէ օգումըչ տըր.— «Սապէր ալտըղըմըզա կէօրէ, Եունան հիւքիւմէթի՝ հուտուտտաքի գուվվէթինի իգմալ իթմէյէ ֆէվգէլատէ կէյրէ սուրէթտէ վէ քէմալը զայրէթլէ չալըշըեօր։ Թիրզալա վէ Լարիսա Թարաֆլարընտա ասքէրի ֆէվգէլատէ պիր ֆաալիյէթ կէօրիւլիւեօր։ Տիկէր Թարաֆտան Աթինատա Եունան իխթիլալ գօմիթէսի, Իչպու իլք պահարտա Եանիա վէ Մաքէտօնիա վիլայէթլէրինտէ չէթալար մարիֆէթիյլէ պէօյիւք հարաքեաթա հազըրլանմագտա տըր։ Մէզքիւր գօմիթէ, Եէնէվմ Եանիատա պուլունան չէթա րէյիսլէրինի, պու պապտէ իսթիչարէ իթմէք իւզրէ Աթինաեա ճէլպ իթմիչ տիր։

*** Ինկիլթէրրատա, մատէն ամէլէսի տէ տախիլ օլարագ պէօյիւք պիր Թաթիլը իշչալ զուհուր իթմիշ տիր։ Շիմտիքի հալտէ 500,000 քիշի պու Թաթիլը իշշալէ իչթիրաք իթմիշլէր տիր։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Հիւրմէթլու Հ. Տաչեան Վ.է վէ ումում Վիէննա Մխիթարեանլարընա գարչը Թերզեան էֆ.նին վագը օլան հարաքէթինտէն տօլայը միւմաիլէյհիւմ Վ.լէրին իճապ իտէն մաՀ էլլէրէ միւրաճաաթլա, բրօթէսթօ իթտիքլէրի վէ Թարզիէ Թալէպ իյլէտիքլէրի իչիտիլմիչ տիր։ Պիզճէ, Թերզեան էֆ., պու կիւն Թարզիէ վէրմէյէ բազը օլսա տա, էհէմմիյէթի եօգ տըր. չիւնքի եարըն չու եա պու եօլտա վէ չու եա պու վէսիլէ իլէ եինէ այնի հագարէթի իտէճէկի չիւպհէսիզ տիր։

*** Պիր զէմանտան պէրու. Ս. Երրորդութիւն քիլիսէսի տաիրէսինտէ, Մանուկ Օհ պաչը վէ էմսալինին Թօքլանարագ, Թերզեան էֆ.ի իլթիզամ իթմէք վէ մուխալիֆլէրինէ գարչը Թէչէպպիւսաթտա պուլունմագ իւզրէ միւզաքէրաթ իճրա իթտիքլէրի՝ զապըթաճա խապէր ալընարագ, մէզքիւր քիլիսէ Մեծ-Ժողովրդապետի Ներսէս Ծ. Վ. Աճէմեան՝ Գալաթա-սէրայ մէրքեզինտէն ճէլպ իտիլմիչ, վէ պու իճթիմատէ քիմլէրին պուլընտըղը, իչլէրինտէ միւթէպէրանը միլլէթ օլուպ օլմատըղը, սըֆաթլարը նէտէն իպարէթ իտուկի սօրուլտըգտան սօնրա, պունտան պէօյլէ մէզքիւր քիլիսէ տաիրէսինտէ պու եօլտա իճթիմալար վուգուլինի մէն իթմէսի, վէ մուխալիֆէթ կէօրտիւկիւնտէ, տէրհալ զապըթաեա խապէր վէրմէսի մէրքէզ գօմիսէրլիկինտէն միւմաիլէյհ Ժողովրդապետէ իխթար օլընմըչ տըր։

*** Կէչէնլէրտէ Մկրտիչ Վ. Աչճեան՝ Թերզեան էֆ. Թարաֆընտան Պէյօղլը միւթէսարրըֆը Մուհիտտին պէյէ կիտէրէք, Ոսկերեան քիլիսէսի ավլուսինտէ էֆրատը ճէմաաթըն Թօբլանմասընա վէ նութգլար իրատ իթմէսինէ գարչը չիքեայէթ իթմիչ տիր։ Միւթէսարրըֆ պէյ՝ քէնտի վազիֆէսինին իչֆասը խուսուսընտա եալընըզ ամիրլէրինտէն էվամիր վէ Թալիմաթ ալտըղընը վէ չունուն պունուն էմրինէ Թապի օլամայաճաղընը սուրէթը նազիքեանէտէ պէեան իլէ, Աչճեան Վ.ի քիպարճա եօլա գօյմըչ տըր։ Աչճեան Վ. տէ, քէնտիսի 40 սէնէլիք պիր րուհանի, հաթթա գարուքէհեասը օլտըղընը մագամը իթթիրազտա պէեան իթմիչ իսէ տէ, Թէէսսիր իթմէմիչ տիր։

*** Եէտի-գուլէտէ վագը օլուպ, Երուսաղէմ Էրմէնի մանասթըրընըն միւթէսարրըֆ օլտուղը էմլաքը՝ Էվգաֆ նէզարէթի մահլիւլ ատտ իտէրէք, տէօնիւմիւ 60 լիրա հիսապըյլա միւզայէտէյէ գօյմուչ օլտուղընտան, վէ պու եիւզտէն Էրմէնի միլլէթի 120,000 լիրա զարարա ուղրաեաճաղընտան, Բաթրիգխանէճէ քէյֆիյէթ՝ ֆէվգէլատէ էհէմմիյէթլէ նազարը տիգգաթա ալընմըշ, վէ տուն Խառն Ժողով պու մէսէլէ իլէ իչթիղալ իտիպ, հիւքիւմէթէ պիր Թագրիր վէրիլմէսի, վէ հիւքիւմէթ իլէ մուխապէրաթ խիթամ պուլանա տէկին միւզայէտէնին տուրտուրուլմասը րիճա իտիլմէսի գարարլաշտըրըլմըշ տըր։

*** Բանկալթի գապրիսթանընտաքի քէմիքլէրին նագլի խուսուսը հէնուզ գարարլաշտըրըլմամըշ տըր։ Ղալիպա Էջմիածին Կաթողիկոսը Տեղապահը՝ պու պապտէ քէնտիսի պիր էմր վէրէմէեճէկինի պիլտիրիեօր, վէ Կաթողիկոսըն Թայինինէ պէքլէնմէսի իճապ իտէճէկինի անլաթըեօր։ Բաթրիգխանէ իսէ, պու մէսէլէյէ պիր ան էվվէլ նէթիճէ վէրիլմէսինէ լիւզում կէօրտիւկիւնտէն, Կրօնական Ժողովըն՝ մէսուլիյէթի իւզէրինէ ալարագ, քէմիքլէրին նագլինէ պիր գարար վէրէճէկի միւհթէմէլ տիր։ Պու կիւն մէզքիւր Ժողով իճթիմա իտէճէք տիր։

ՈՒՐ ԷՍԷՐԸ ՀԱՄԻՅԷԹ

Աթիտէքի մէքթուպ Թարաֆըմըզա կէօնտէրիլմիչ տիր.

«Սօորագրեալս, Նիքօլա Բիչթօֆ, վեհանձն հայ ազգին հանդէպ իմ մէչտ տածած սէրս, համակրութիւնս և հիացումս այս առթիւ արտայայտելու համար, ներկայիւս կը փութամ ծանուցանել ամբողջ ազնիւ ու վեհ Հայ ազգին. որ պատրաստ եմ ձրիաբար և առանց որ եւ է փոխարինութեան իմ բոլոր մեռելի կառքերս տրամադրութեան տակ դնել բոլոր անոնց, որոնք Բանկալթիի գերեզմանատան փըլցուելիք մասին մէջ ննջեցեալի ոսկորներ ունին և ուրիշ գերեզմանատուն պիտի փոխադրեն, գոնէ այս կերպով ապացուցանելով իմ անկեղծ խոնարհ համակրութիւնս ազգի մը հա դէպ, որ գիտէ իր ազգային իրաւունքնե ը պաշտպանել»։

ՆԻԳՕԼԱ ԲԻՇԹՕՖ

Հասցէ՝ Բէրա, Շիշակ ճամբայ, Թագսիմ թիւ 67. Թօլայեան ապարանին տակը։

ՄԷՃՄՈՒԱ.— Մ. Նիգօլա Բիչթօֆըն իչպու էսէրը համիյէթի չայեանը Թագտիր տիր։

ՄԻՒԹԷՖԷՐՐԻԳ ՄԱԼԻՄԱԹ

Ջարչէնպիհ կիւնիւ ագտ օլընան մէճլիսի միւքէլլատա, Պաղտատ-Պասրա տէմիր եօլը մէսէլէսի՝ պաչլըճա մէվզուի պահս օլմըչ տըր։ Մէճլիս, սաաթ 10տա պաչլայըպ, էօյլէ Թաթիլինտէ հարպիյէ նազըրը Մահմուտ Շէվքէթ բաչա՝ սատրազամ բաչանըն գօնաղընա կիտէրէք, ուզուն միւտտէթ միւլագաթ իթմիչ տիր։ Միւչարիլէյհին ավտէթինտէ, մէճլիսի միւքէլլա Թէքրար միւզաքէրաթընա տէվամ իտիպ, ազչամ սաաթ 6տա գատար իմթիտատ իյլէմիչ տիր։ Պու իճթիմատա Պաղտատ Պասրա տէմիր եօլը հագգընտա Ինկիլիզ հիւքիւմէթինին սօն նօթասընա վէրիլէճէք ճէվապ միւզաքէրէ օլընմըշ տըր։ Հիւքիւմէթը Սէնիէնին նազարիէսինի հավի օլարագ լազըմ կէլէն ճէվապ հազըրլանմըշ օլուպ, լաքին մէսէլէնին Թէֆէրրուաթը իլէրուտէ գարարլաշտըրըլաճագ տըր։ Նաֆիա նազըրը Ճավիտ պէյ՝ մէճլիսի միւքէլլանըն գարարընը Թէպլիղ իթմէք իւրէ կէճ վագըթ սատրազամ բաչանըն նէզտինէ ակիթմէթ իյլէմիշ տիր։ Ջարչէնպիհ ազչամը մէզքիւր ճէվապ Լօնտրա Օսմանլը սէֆարէթի մարիֆէթիյլէ Ինկիլթէրրա խարիճիէ նէզարէթինէ Թէպլիղ իտիլմիչ տիր։

Ջարչէնպիհ կիւնքի մէճլիսի միւքէլլատա, Կիրիտ ահվալիյլէ տէ իչթիղալ օլընմըչ վէ Հանիատա, Րէթիմնօտա զուհուրա կէլէն սօն վագըալար հագգընտա համի տէվլէթլէր նէզտինտէ Թէչէպպիւսաթը լազըմէնին իճրասը՝ Օսմանլը սէֆիրլէրինէ էմր օլընմասը գարարլաշտըրըլմըշ տըր։

Մէզքիւր իճթիմատա խարիճիէ նազըրը Ասըմ պէյ՝ Թիւրքիա իլէ Իթալիա արասընտա ազտը միւսալէհա իչին պիր զէմին հազըրլամագ իւզրէ, պազը մուազզամ տէվլէթլէր պէյնինտէ Թէաթիի էֆքեար իտիլմէքտէ օլտուղընա տաիր մէզքիւր տէվլէթլէր նէզտինտէ պուլունան Օսմանլը սէֆիրլէրի Թարաֆընտան կէօնտէրիլմիշ օլան սօն Թէլէկրաֆնամէլէրի օգումըշ տըր։ Պու Թէլէկրաֆնամէլէր հագգընտա ուզուն մուպահասա ճէրէեան իթմիշ տիր. լաքին հէնուզ հիւքիւմէթը Օսմանիէյէ, պէեազատար հիւքիւմէթլէր պէյնինտէ ճէրէեան իտէն միւքեալէմաթ հագգընտա նէ՛ րէսմի, նէ՛ տէ նիմ րէսմի մալիւմաթ վէրիլմէմիշ տիր։

Սթամպուլ ղազէթասընըն մալիւմաթընա կէօրէ, Տէրիատաէթ Թահրիրինուֆուս գայիմլէրի՝ 28տէն 45 եաչընա գատար օլան Օսմանլը էհալիսինին ճէտվէլլէրինի իքմալ իթմիչ տիր։ Իճապ իտէն մուամէլէյէ պաչլանմագ իւզրէ պու ճէտվէլլէր եագընտա Հարպիէ նէզարէթինէ վէրիլէճէք տիր։

Նէօյօղօս նամ րումճա ղազէթանըն սահիպի վէ սէր մուհարրիրի Մ. Վութիրաս վէ օղլը՝ մէզքիւր ղազէթա մուհարրիրի Մ. Ֆոնաթանթին, վէ Բրօոտօս նամ տիկէր րումճա ղազէթանըն սահիպի Մ. Սբանուտիս իլէ մուհարրիրլէրինտէն Մ. Տամասգինօ վէ տիկէր պազը Եունան ղազէթա մուհարրիրլէրին չէհրիմիզտէն Թարտընա գարար վէրիլմիշ տիր։ Մէզքիւր գարար, էվվէլքի ազչամ գատար քէնտիլէրինէ Թէպլիղ օլընմամըշ իսէ տէ, Մ. Վութիրաս՝ ղազէթասընը վէ մաթպաասընը՝ պու ղազէթանըն միւտիրի մէսուլը օլան Մ. Էժմիսիյէ սաթարագ, ֆամիլիասը վէ օղլը Մ. Ֆոնաթանթէն իլէ պիրլիքտէ էվվէլքի կիւն Աթինաեա կիթմիշ տիր։ «Բրօոտօս»ըն սահիպի Մ. Ֆոնաթանթէն Սբանուտիս՝ գարարըն քէնտիսինէ Թէպլիղինտէն սօնրա կիտէճէք տիր։ Րում բաթրիկի՝ մէմլէքէթտէն Թարտըրընա գարար վէրիլմիշ օլան ղազէթա մուհարրիրլէրինէ պիր վաղթա պէհանը Թէճասիւֆ իյլէմիչ տիր։—Եունան մաւլահաթկիւզարը պու խուսուստա խարիճիէ միւսթէչարը իլէ միւլագաթ իթմիշ իսէ տէ, միւչարիլէյհ՝ գարարը վագը պա իրատէի սէնիէ Թաստիգ պույրուլմուչ օլտուղընտան, պիր չէյ եափըլամայաճաղընը պէեան իյլէմիչ տիր։

«Ժէօն-Թիւրք» մուհարրիրի Մ. Րէգանարի, հէր նէ գատար պիր Թէզքէրէի Օսմանիէ էլտէ իթմիշ իսէ տէ, իթալիա Թէպաասընտան օլտըղը անլաշըլտըղընտան, անըն տախի Թարտընա գարար վէրիլմիչ իքէն, էվվէլքի կիւն քէֆալէթլէ սէրպէսթ պրագըլմըչ տըր։ Միւմաիլէյհին Թարտ իտիլմէճէկի միւհթէմիլ տիր։

Պու կիւն պանգալար, Մէվլուտ միւնասիպէթիյլէ Թաթիլ օլընմըչ տըր։

Օսմանլը Սէյրը սէֆայինի չիրքէթի վաբօրլարընըն գաբթան, մաքինիսթ, ճաշգըճը վէ Թայֆասը, պու կիւնտէն իթիպարէն Թաթիլը իչշալէ գարար վէրմիչ օլտուգլարը հալտէ, պունլարըն մէթալիպը Նաֆիա նէզարէթի Թարաֆընտան ճիտտէն նազարը տիգգաթա ալընտըղընտան, վէ իչպու հաֆթա զարֆընտա Թէսվիյէսի վաատ օլընտըղընտան, գաբթան վէ սաիրէ չիրքէթի՝ Թաթիլը իչշալը Թէէխիրէ գարար վէրմիչ տիր։

Սահիպի խմբիեազ վէ
Միւտիրը մէսուլը ղազէթա
ՑՈՎՀ. ԹՕԼԱՅԵԱՆ